

Διαδίκτυο

Ένας μαγικός κόσμος γεμάτος παγίδες!

Τι είναι το Διαδίκτυο;

Το Διαδίκτυο ή αλλιώς Internet, είναι ένα δίκτυο υπολογιστών που αποτελείται από άλλα δίκτυα υπολογιστών τα οποία συνδέονται μεταξύ τους σε όλο τον κόσμο. Το Διαδίκτυο είναι μια τεράστια πηγή πληροφοριών η οποία προσφέρει γρήγορα και εύκολα πλούσιο οπτικοακουστικό υλικό. Ένα κλικ μπορείς να έχεις μπροστά στην οθόνη σου σχεδόν όποια πληροφορία θέλεις. Κρύβει όμως και πολλούς κινδύνους, γι' αυτό πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί κατά την πλοήγησή μας σε αυτό.

Διαδίκτυο-Θετικά

1. Θεματική ποικιλία
2. Εύκολη πρόσβαση σε κάθε είδους πληροφορία.
3. Ψυχαγωγία
4. Διευκόλυνση οικονομικών και εμπορικών δραστηριοτήτων
5. Διάδοση πολιτισμικών στοιχείων και επαφή μεταξύ πολιτισμών
6. Διευκόλυνση διαπροσωπικής επικοινωνίας
7. Δυνατότητες δημοσιοποίησης της προσωπικής δημιουργίας
8. Δυνατότητες ανταλλαγής απόψεων και διαλόγου

Διαδίκτυο-Αρνητικά

- **Εθισμός στο Διαδίκτυο.** Ο εθισμός στο Διαδίκτυο είναι επισήμως γνωστός ως Διαταραχή Χρήσης του Διαδικτύου και έχει πολλά από τα χαρακτηριστικά άλλων εξαρτήσεων όπως το αλκοόλ, το κάπνισμα και τα τυχερά παιχνίδια.
- **Σύγχυση και αποπροσανατολισμός μέσω της υπερπληροφόρησης.** Οποιοδήποτε χρήστης μπορεί να προβάλλει και να εκφράσει την άποψη του ελεύθερα με αποτέλεσμα την συσσώρευση πολλών απόψεων για ένα θέμα.
- **Παραπληροφόρηση.** Οι κυριότερες αιτίες για τη δημιουργία ψευδών ειδήσεων είναι:
 - Προστασία προσωπικών συμφερόντων
 - Οργανωμένα κομματικά-πολιτικά συμφέροντα
 - Απόκρυψη στοιχείων για την προστασία εθνικών συμφερόντων
 - Η έλλειψη ελέγχου των δημοσιευμένων πληροφοριών

Κίνδυνοι στο Διαδίκτυο

• Ηλεκτρονικό Εμπόριο

◦ Τρόποι προστασίας-Ηλεκτρονικό εμπόριο

1. Χρήση ηλεκτρονικών πληρωμών μόνο σε αξιόπιστους παροχείς (π.χ. σελίδες τραπεζών, amazon, ebay, jcc, σελίδες αεροπορικών εταιρειών κ.ά.).
2. Έλεγχος της σελίδας για σήμανση ασφαλούς σύνδεσης για συναλλαγές. Οι φυλλομετρητές κάνουν ειδική αναφορά, όταν πρόκειται να προχωρήσουν σε μια ασφαλή σύνδεση.
3. Χρήση μιας πιστωτικής κάρτας μόνο για ηλεκτρονικές συναλλαγές, στην οποία θα πιστώνεται μόνο το ποσό της εκάστοτε συναλλαγής. Έτσι, ακόμα και σε περίπτωση απάτης να μην είναι εφικτή η απόσπαση μεγαλύτερων ποσών.
4. Περιοδικός έλεγχος των τραπεζικών λογαριασμών για περιπτώσεις αδικαιολόγητων χρεώσεων. Είναι δυνατόν, φορείς που απέσπασαν στοιχεία πιστωτικών καρτών, να αποσπούν μικροποσά από την κάρτα από καιρού εις καιρόν για να μην γίνονται αντιληπτοί.

• Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο

Το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο αποτελεί μια από τις πιο δημοφιλείς υπηρεσίες του Διαδικτύου προσφέροντας οικονομική, ταχύτατη και αξιόπιστη επικοινωνία με εκατομμύρια ανθρώπους σε ολόκληρο τον κόσμο. Οι χρήστες μπορούν να ανταλλάσσουν μεταξύ τους μηνύματα, στα οποία είναι δυνατόν να επισυνάπτονται αρχεία κάθε τύπου.

Μερικά από τα σημαντικότερα προβλήματα που μπορεί να αντιμετωπίσει ένας χρήστης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου είναι:

- **Ιοί**: Οι ιοί επικολλώνται συνήθως στα συνημμένα αρχεία των μηνυμάτων και μολύνουν τον υπολογιστή του χρήστη, μόλις αυτός ανοίξει το συνημμένο αρχείο. Τέτοια αρχεία είναι συνήθως με κατάληξη .exe, .com, .vbs, .dll, .sh, .bat κ.ά, ενώ πιθανόν να περιέχουν καταστροφικό κώδικα (μήνυμα μορφής .html) που ενεργοποιείται αυτόματα με την ανάγνωση του email.
- **Ενοχλητική αλληλογραφία (spam mail)**: Είναι το λεγόμενο spam ή junk mail, δηλαδή μηνύματα με ενοχλητικό ή και δυσάρεστο για τον παραλήπτη περιεχόμενο. Στο spam mail συγκαταλέγονται ανεπιθύμητες διαφημίσεις για προϊόντα, υπηρεσίες και ιστοχώρους, καθώς επίσης και διάφοροι άλλοι τύποι e-mail (π.χ. ανεπιθύμητα newsletters). Μηνύματα απατηλού περιεχομένου (hoaxes): Πρόκειται για ενοχλητικού τύπου μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.
- **«Προειδοποιητικά»**: Είτε ειδοποιούν στο χρήστη για την ύπαρξη ιού ή άλλου τύπου απειλής στο λειτουργικό του σύστημα και τον συμβουλεύουν να προβεί σε ορισμένες ενέργειες.
- **«Συμπαράστασης»**: Παρουσιάζουν υποθετικά προβλήματα κάποιου ανθρώπου (συχνότατα αναφορές σε παιδιά που πάσχουν από σοβαρές ασθένειες) και ζητούν την κινητοποίηση όσο περισσότερων χρηστών γίνεται.
- **«Εκφοβισμού»**: Οποιοδήποτε τύπου αλυσιδωτές επιστολές που εκφοβίζουν το χρήστη ότι θα του συμβεί κάτι αν δεν προωθήσει το μήνυμα και σε άλλους χρήστες.

- **Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο-Τρόποι προστασίας**

1. Δεν ανοίγουμε αρχεία, φωτογραφίες και άλλα αρχεία προερχόμενα από άγνωστους αποστολείς (είναι δυνατόν να περιέχουν ιούς).
2. Επιβάλλεται ο έλεγχος της αλληλογραφίας (εισερχόμενης και εξερχόμενης) από ένα καλό αντιβιοτικό πρόγραμμα, το οποίο θα ενημερώνεται συνεχώς.
3. Να είμαστε προσεχτικοί στην επιλογή ονόματος χρήστη, ώστε να μην προδίδει σημαντικές πληροφορίες για την ταυτότητά μας.
4. Δεν δημοσιοποιούμε εύκολα τη διεύθυνση του ηλεκτρονικού μας ταχυδρομείου. Με τη συχνή χρήση του ηλεκτρονικού μας ταχυδρομείου σε σελίδες που απαιτούν εγγραφή είναι πολύ πιθανό να γίνουμε στόχος υπερβολικής ή ανεπιθύμητης αλληλογραφίας.
5. Δεν αποκαλύπτουμε προσωπικά δεδομένα (π.χ. αριθμό πιστωτικών καρτών) μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή άμεσων μηνυμάτων. Είναι πάντοτε πιθανή η διαρροή τους.
6. Διαγράφουμε ενοχλητικά μηνύματα και σε καμία περίπτωση δεν τα προωθούμε σε άλλα άτομα.

- **Δωμάτια Επικοινωνίας- Τρόποι προστασίας**

Αυτά είναι εικονικά μέρη όπου άνθρωποι από όλο τον κόσμο μπορούν να «συναντηθούν» και να «συνομιλήσουν» μέσω μηνυμάτων. Πρέπει να γνωρίζουμε όμως ότι οποιοσδήποτε μπορεί, χρησιμοποιώντας απλά ένα ψευδώνυμο, να παρακολουθεί ή να συμμετέχει σε συζητήσεις μας.

Τα δωμάτια επικοινωνίας (chat rooms) είναι ένας δημοφιλής τρόπος επικοινωνίας μεταξύ των νέων αλλά και δημοφιλές μέσο αποπλάνησης (Shannon, 2008).

- Δεν δίνουμε τα προσωπικά μας στοιχεία σε ένα δωμάτιο συνομιλίας. Ποτέ δεν μπορούμε να είμαστε σίγουροι για την ταυτότητα του συνομιλητή μας.
- Δεν συναντούμε κάποιο ξένο, τον οποίο γνωρίσαμε σε ένα δωμάτιο συνομιλίας. Αν μάς ζητηθεί κάτι τέτοιο το συζητάμε αμέσως με κάποιο ενήλικα.
- Μπορούμε να αποθηκεύουμε τις ηλεκτρονικές μας συνομιλίες. Αν μια συνομιλία μας έκανε να νιώσουμε άβολα ή μας έφερε σε δύσκολη θέση, κρατάμε αντίγραφο. Αυτό θα μας βοηθήσει να καταγγείλουμε τον επιτήδειο που προσπάθησε να μας παραπλανήσει.
- Διαβάζουμε τους όρους χρήσης, τον κώδικα επικοινωνίας και τη δήλωση απορρήτου στη διαδικτυακή τοποθεσία συνομιλίας, προτού αρχίσουμε τη συνομιλία.
- **Κοινωνικά Δίκτυα (Social Media)**

Πρόκειται για Διαδικτυακούς Τόπους που παρέχουν ως υπηρεσία την παραγωγή και δημοσίευση περιεχομένου από τους ίδιους τους χρήστες του Διαδικτύου και όχι από κάποια εταιρία. Οι περισσότερες υπηρεσίες αυτής της μορφής ενθαρρύνουν τη συζήτηση, τα σχόλια, την αλληλεπίδραση και το διαμοιρασμό οποιασδήποτε πληροφορίας μεταξύ χρηστών. Οι χρήστες κάνουν ψηφιακούς φίλους με τους οποίους επικοινωνούν, ανταλλάσσουν απόψεις και ψηφιακό περιεχόμενο κάθε μορφής. Οι πιο γνωστοί από αυτούς είναι: το Facebook, το Instagram, το Pinterest, το Twitter, κ.α.

• Κοινωνικά Δίκτυα (Social Media)-Κίνδυνοι

- Η επιβλαβής έκθεση της προσωπικής ζωής του ατόμου. Η καταχώρηση και δημοσίευση προσωπικών στοιχείων σε αυτά, καθιστά τους χρήστες τους ευάλωτους σε πολύ μεγαλύτερο αριθμό ατόμων, συχνά με ανεξέλεγκτες συνέπειες.
- Εκφοβισμός (Cyberbullying)
- Η απειλή της ασφάλειας των προσωπικών δεδομένων των χρηστών τους. Η συμμετοχή και η παροχή προσωπικών δεδομένων σε ιστότοπους, δυστυχώς δεν είναι ασφαλής και ο χρήστης δεν μπορεί να γνωρίζει αν αυτά τα δεδομένα χρησιμοποιούνται από τους συγκεκριμένους ιστότοπους με τρόπους που ο ίδιος δεν έχει εγκρίνει.
- Η εύκολη μετάδοση και επαφή με ηλεκτρονικό περιεχόμενο που δεν είναι ασφαλές για τους χρήστες του, όπως κακόβουλο λογισμικό, πορνογραφικό υλικό, υλικό προσηλυτισμού, υλικό εθισμού σε επικίνδυνες ουσίες, υλικό με θέμα τη βία, ρατσιστικό περιεχόμενο κ.ά.

• Κοινωνικά Δίκτυα –Τρόποι αντιμετώπισης

- Λειτουργούμε με ορθολογική σκέψη αποφεύγοντας κοινοποιήσεις που θα μπορούσαν να εκμεταλλευτούν κακόβουλοι χρήστες.
- Μελετάμε προσεκτικά τους όρους χρήσης και την πολιτική απορρήτου του κάθε δικτύου στο οποίο επιθυμούμε να ενταχθούμε ως χρήστες.
- Με τη δημιουργία του προφίλ μας, δεν παραλείπουμε να ρυθμίζουμε και την προσβασιμότητα των άλλων χρηστών στις προσωπικές μας πληροφορίες.
- Προσέχουμε το περιεχόμενο των φωτογραφιών και των βίντεο που θα αναρτήσουμε.
- Προτιμούμε να κάνουμε «φίλους» άτομα που ήδη γνωρίζουμε.
- Αποφεύγουμε κατ' ιδίαν συναντήσεις με ανθρώπους που δεν γνωρίζουμε προσωπικά.
- Αν πέσουμε θύμα εκφοβισμού σταματάμε κατευθείαν τη συνομιλία με τον θύτη.
- Καταγγέλλουμε προσβλητικές συνομιλίες και παράνομες προτάσεις. Ταυτόχρονα ενημερώνουμε και τους διαχειριστές του Δικτύου στο οποίο συμμετέχουμε.

Μερικές χρήσιμες διευθύνσεις

- Στη διεύθυνση <http://www.safeline.gr/> βρίσκεται η μοναδική ελληνική ανοικτή γραμμή για καταγγελία παράνομου περιεχομένου στο διαδίκτυο. Μη διστάσετε να τη χρησιμοποιήσετε.
- Θέματα ασφαλούς πλοήγησης στο Διαδίκτυο για καταναλωτές, εμπόρους και επιχειρηματίες στον σύνδεσμο <https://cyberalert.gr/>
- Θέματα ασφαλούς πλοήγησης στο Διαδίκτυο για γονείς και νέους στον σύνδεσμο <https://www.cyberkid.gov.gr/>
- Για καταγγελίες παραβατικών συμπεριφορών μέσω Διαδικτύου απευθυνόμαστε στην Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος <https://goo.gl/vOHdVb>